

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 447/2016-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. júna 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], právne zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Kašubom, Holubyho 51, Martin,

vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 16 ods. 2, čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 3, čl. 5 ods. 1, 3 a 4 a čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Okresného súdu Martin sp. zn. 0 Tp 57/2015 z 10. júla 2015 a postupom a uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3 Tpo 39/2015 z 20. júla 2015,

ako aj vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Martin sp. zn. 23 T 117/2015 z 8. septembra 2015 a uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3 Tos 125/2015 z 24. septembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. septembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“),

vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 16 ods. 2, čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 3, čl. 5 ods. 1, 3 a 4 a čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 0 Tp 57/2015 z 10. júla 2015 a postupom a uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Tpo 39/2015 z 20. júla 2015,

ako aj vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 23 T 117/2015 z 8. septembra 2015 a uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tos 125/2015 z 24. septembra 2015.

Sťažnosť bola podaná na poštovú prepravu 29. septembra 2015.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že 8. júla 2015 bolo voči sťažovateľovi vznesené obvinenie pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Trestného zákona, prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona, prečin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 Trestného zákona a prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona.

Napadnutým uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 57/2015 z 10. júla 2015 bol sťažovateľ vzatý do väzby podľa § 87 ods. 2 Trestného poriadku z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Okresný súd týmto uznesením zároveň podľa § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zamietol žiadosť sťažovateľa o nahradenie väzby prijatím ponúknutého prevzatia záruky za ďalšie správanie obvineného, podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zamietol žiadosť sťažovateľa o nahradenie väzby písomným sľubom, podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol žiadosť sťažovateľa o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, podľa § 80 ods. 1

písm. c) Trestného poriadku rozhodol o nenahradení väzby sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka a podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku zamietol žiadosť sťažovateľa o nahradenie väzby peňažnou zárukou.

Po podaní sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 0 Tp 57/2015 z 10. júla 2015 bolo napadnutým uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 39/2015 z 20. júla 2015 podľa § 194 ods. 1 a 2 Trestného poriadku zrušené uznesenie okresného súdu sp. zn. 0 Tp 57/2015 z 10. júla 2015 vo výroku, ktorým okresný súd podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku rozhodol „o nenahradení väzby obvineného dohľadom probačného a mediačného úradníka“.

Napadnutým uznesením okresného súdu sp. zn. 23 T 117/2015 z 8. septembra 2015 okresný súd podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu podanú prostredníctvom obhajcu 21. augusta 2015. Okresný súd týmto uznesením zároveň podľa § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zamietol žiadosť sťažovateľa o nahradenie väzby prijatím ponúknutého prevzatia záruky za ďalšie správanie obvineného, podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zamietol žiadosť sťažovateľa o nahradenie väzby písomným sľubom, podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol žiadosť sťažovateľa o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka a podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku zamietol žiadosť sťažovateľa o nahradenie väzby peňažnou zárukou.

Po podaní sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 23 T 117/2015 z 8. septembra 2015 bolo napadnutým rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 3 Tos 125/2015 z 24. septembra 2015 podľa § 194 ods. 1 písm. a) a ods. 2 Trestného poriadku zrušené uznesenie okresného súdu sp. zn. 23 T 117/2015 z 8. septembra 2015 vo výroku, ktorým okresný súd podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku zamietol žiadosť sťažovateľa o nahradenie väzby peňažnou zárukou. Krajský súd týmto uznesením zároveň podľa § 81 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku zamietol žiadosť sťažovateľa o nahradenie väzby peňažnou zárukou.

3. K namietanému porušeniu čl. 16 ods. 2 ústavy, resp. čl. 3 dohovoru postupom a uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 57/2015 z 10. júla 2015 a postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 39/2015 z 20. júla 2015 sťažovateľ v sťažnosti uvádza:

«Môj zdravotný stav je taký, že som uznaný za osobu s ťažkým zdravotným postihnutím s mierou funkčnej poruchy 50 %. V zmysle komplexného posudku Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny zo dňa 11.06.2012 mám priznanú kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie - „pri dodržiavaní prísnej diabetickej diéty.“ Pri mojej hospitalizácii na Národnom endokrinologickom a diabetologickom ústave n. o., v novembri 2014 (hospitalizačná správa) mi bolo vysvetlené, ako sa mám stravovať a ako si mám upravovať dávkovanie inzulínu. Monitoring glykémii som si mal vykonávať o 21.00 hod., medzi 02.00 a 03.00 hod. a o 07.00 hod. Bol som nastavený na inzulínoterapiu - Lantus 5-0-0-40 j. sc., Apidra 4-5-7 j sc a medikamentóznou liečbu Vessel due F 1-0-1 a Thiogamma 600 mg 1-0-0. V prípade nepodávania inzulínu a diabetickeho jedla sa môj organizmus môže dostať do kómy (lekárska správa zo dňa 14.07.2015).

Uvedené skutočnosti boli príslušníkom PZ známe už pri obmedzení mojej osobnej slobody, nakoľko som mal so sebou dve inzulínové perá. Aj pri výsluchu v procesnom postavení obvineného dňa 08.07.2015 som na to, že sa necítim byť zdravý, upozornil vyšetrovateľa PZ. Napriek tomu na túto skutočnosť nijako nereagovali - inzulínoterapia a medikamentózna liečba mi bola odopretá od času môjho zadržania. Nakoľko som nemohol jesť inú ako diabeticnú stravu, ktorú však na OR PZ nemali a ani ju nezabezpečili, príslušníci OKP OR PZ Martin navštívili mojich rodičov až v nočných hodinách medzi 08.07.2015 a 09.07.2015 a až od nich mi zabezpečili stravu. V tomto čase sa však vykonávali moje výsluchy a výsluch svedkyne poškodenej. Som toho názoru, že nezabezpečenie adekvátnej stravy a liečby malo jediný cieľ - znemožniť, resp. aspoň oslabiť moju obhajobu. Toto som napádal aj v sťažnosti proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie zo dňa 10.07.2015. S touto argumentáciou (podopretou čestným vyhlásením mojich rodičov o tom, kedy ich navštívili príslušníci PZ za účelom získania adekvátnej stravy, hospitalizačnou správou Národného endokrinologického a diabetologického ústavu n. o., komplexným posudkom ÚPSVaR Martin a lekárskou správou zo dňa 14.07.2015) sa nadriadený súd vysporiadal v uznesení sp. zn.: 3Tpo/39/2015 - 54 zo dňa 20.07.2015 tak, že som predsa uviedol vo svojom výsluchu, že mám cukrovku a že som mal dve inzulínové perá a preto orgány prípravného konania nemali relevantné informácie, že nebudem schopný sám sa obhajovať (str. 6 in fine). Nie je mi zrejmé, ako môže nadriadený súd tvrdiť, že dve inzulínové perá boli adekvátne pre moju inzulínoterapiu. Fakt je ten, že som nemal inzulín

a ani predpísané lieky. Oba faktory sa nepriaznivo kombinovali aj s tým, že som nemal diabetickú stravu. To, že som sa pokúšal v takejto situácii obhajovať nezľahčuje opísaný stav. Nechápem, prečo Krajský súd v Žiline smeruje problematiku môjho zdravotného stavu k povinnej obhajobe - aj ustanovený obhajca môže vykonávať obhajobu len so spolupracujúcim klientom a nie s človekom, ktorý nemá zabezpečenú stravu a liečbu (podľa hospitalizačnej správy a času jednotlivých úkonov sa dá zistiť, koľko jednotiek inzulínu som vynechal). Čo bránilo príslušníkom PZ navštíviť mojich rodičov skôr? Nič, prednosť však dostali úkony tak, aby mohlo byť realizované väzobné stíhanie za každú cenu. Teda Krajský súd v Žiline vyhodnotil podstatu mojej sťažnosti nesprávne - nešlo primárne o povinnú obhajobu, išlo o vystavenie podmienkam, ktoré podľa môjho názoru znamenajú priame porušenie čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, resp. čl. 3 Dohovoru.»

4. K namietanému porušeniu čl. 50 ods. 3 ústavy, resp. čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru postupom a uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 57/2015 z 10. júla 2015 a postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 39/2015 z 20. júla 2015 sťažovateľ v sťažnosti uvádza:

„Napriek tomu, že som požiadal o možnosť byť osobne prítomný pri výsluchu svedkyne poškodenej dňa 08.07.2015, toto mi pre jej údajné trasenie a plač nebolo umožnené. To ostro kontrastuje so zistením môjho obhajcu počas jej výsluchu zo dňa 29.07.2015, kedy sa počas opisovania údajných atakov smiala (môj obhajca si vyhotovoval zvukový záznam z tohto výsluchu a poukázaním na jej smiech odôvodnil možnosť vykonania vzájomnej konfrontácie, ktorú nakoniec vyšetrovatelka PZ vykonala dňa 11.08.2015, vyhotovovanie zvukového záznamu je poznamenané v zápisnici). Vrátim sa však k výpovedi svedkyne poškodenej zo dňa 08.07.2015. Nebolo to tak, že som mohol klásť otázky svedkyňi poškodenej prostredníctvom príslušníka OKP. Sedel som tam bez inzulínu, liekov a stravy takmer tri hodiny a neviem, či výpoveď bola spontánna, alebo bola dotváraná a či vôbec bola výpoveďou svedkyne poškodenej. Zápisnica o jej výsluchu mi bola daná iba na podpis, ani mi nebolo umožnené ju prečítať (o dĺžke času môjho čítania v nej absentuje akýkoľvek údaj, hoci je rozsiahla - z jednoduchého dôvodu - po jej vytlačení som ju musel podpísať). Teda mi nebolo umožnené ani sa náležite obhajovať. Som toho názoru, že toto konanie je porušením ustanovenia čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 3 písm. c)

Dohovoru a rozhodnutia sudcu pre prípravné konanie zo dňa 10.07.2015 a nadriadeného súdu zo dňa 20.07.2015 na to nijakým spôsobom nereagovali.“

5. K namietanému porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 23 T 117/2015 z 8. septembra 2015 a uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tos 125/2015 z 24. septembra 2015 sťažovateľ v sťažnosti uvádza:

«V konaní boli následne zabezpečené viaceré dôkazné prostriedky. O. i. išlo o výsledky toxikologicko - chemickej analýzy č. 251/2015 zo dňa 23.07.2015, z ktorých vyplýva, že svedkyňa poškodená bola pod vplyvom látky α -PVP. Pri svojej výpovedi dňa 08.07.2015 však uviedla, že ona nemala nič (išlo o výpoveď, kde som nemohol byť prítomný), „iba trošku hrušky.“ Pri podávaní trestného oznámenia dňa 07.07.2015 sa však 5 hodín po odchode odo mňa podrobila dychovej skúške s pozitívnym výsledkom (0,33 mg/L, č. 1. 67, vykonanie dychovej skúšky je konštatované v úvode zápisnice o trestnom oznámení). To znamená, že svedkyňa poškodená pod vplyvom alkoholu v kombinácii s látkou tzv. fireball klamala pri svojej výpovedi. A to napriek údajným predchádzajúcim poučeniam o povinnostiach svedka. V tomto klamaní pokračovala aj vo svojom výsluchu dňa 29.07.2015, kedy zase vypovedala, že mala len jeden dielik tejto látky, hoci o otázku nižšie už hovorí o dvoch - troch dielikoch. Na konkrétne otázky (ktoré som nemohol položiť už dňa 08.07.2015) sa začínajú objavovať zrazu široké medzery v pamäťovej stope svedkyne poškodenej. Pri konfrontácii dňa 11.08.2015 už uviedla, že bola pod vplyvom drog a veci nemusia byť presne tak, ako vypovedala, resp., že si poriadne nepamätá okolnosti znásilnenia. Pripustila už, že nechcela odo mňa odísť, hoci ja som stále stíhaný za prečin obmedzovania osobnej slobody. Všetky tieto skutočnosti zhrnul môj obhajca v návrhu na vykonanie dôkazov podanom na prvostupňový súd dňa 08.09.2015 po podaní obžaloby. Týmito okolnosťami odôvodňoval potrebu vykonania znaleckého dokazovania znalcom - psychológom. Tomuto súd vyhovel a vydal dňa 10.09.2015 príkaz na vyšetrovanie duševného stavu svedkyne poškodenej. Tu by som chcel uviesť, že neexistuje žiadny iný dôkazný prostriedok o spáchaní zločinu znásilnenia a prečinu obmedzovania osobnej slobody okrem vyššie opísaných výpovedí svedkyne poškodenej (a to vrátane gynekologického vyšetrovania), ktorá podľa nej samotnej zaspala vedľa agresora po znásilnení.

Tieto skutočnosti uvádzam v nadväznosti na ustanovenie čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky. Tieto ustanovenia (ods. 2 a 5) „vťahujú“ zákon do ústavnoprávneho rámca. Podobne je tomu v prípade ustanovenia čl. 5 Dohovoru. Ustanovenie § 71 ods. 1 Tr. por. kladie mantinely potencionálnej svojvôli pri rozhodovaní o väzbe. Z výroku „doteraz zistené skutočnosti“ je zrejmé, že ich posudzovanie musí byť vždy (v každom štádiu väzobného stíhania ako jeho materiálnych podmienok) aktualizované. Vyššie opísané skutočnosti vyplývajúce z obsahu vykonaného dokazovania však nenašli odozvu v rozhodnutí Okresného súdu Martin sp. zn.: 23T/117/2015 zo dňa 08.09.2015 a ani Krajského súdu v Žiline sp. zn.: 3Tos/125/2015-275 zo dňa 24.09.2015. Tieto rozhodnutia sú neodôvodnené, nereagujú na zmenenú dôkaznú situáciu. Sú len automatizovaním väzobného stíhania v prípade, že existuje záznam v registri trestov. Argumentáciou z minulosti však nie je možné logicky bez ďalšieho odôvodňovať existenciu hrozby v zmysle ustanovenia § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., osobitne, ak som v maximálnej možnej miere spolupracoval s políciou (okrem priznania k niečomu, čo som nespravil). Zároveň som ponúkol okamžitú ústavnú liečbu a peňažnú záruku, ktorá je spôsobilá zlikvidovať moju rodinu. Ani Okresný súd Martin v rozhodnutí zo dňa 08.09.2015 a ani Krajský súd v Žiline v rozhodnutí zo dňa 24.09.2015 však nebrali do úvahy ultima ratio väzobného stíhania.»

6. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné práva [REDAKOVANÉ] podľa čl. 16 ods. 2, čl. 17 ods. 1, 2, 5 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho práva podľa čl. 3, čl. 5 ods. 1, 3, 4 a čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Martin sp. zn. 0Tp/57/2015 z 10 júla 2015 a konaním, ktoré mu predchádzalo, porušené boli.

Základné práva [REDAKOVANÉ] podľa čl. 16 ods. 2, čl. 17 ods. 1, 2, 5 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho práva podľa čl. 3, čl. 5 ods. 1, 3, 4 a čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn.: 3Tpo/39/2015-54 z 20. júla 2015, a konaním, ktoré mu predchádzalo, porušené boli.

Základné práva [REDAKOVANÉ] podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Martin sp. zn.: 23T/117/2015 z 8. septembra 2015 porušené boli.

Základné práva [REDAKOVANÉ] podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn.: 3Tos/125/2015 z 24. septembra 2015 porušené boli.

Uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn.: 3Tos/125/2015 z 24. septembra 2015 zrušuje a [REDAKOVANÉ] prepúšťa z väzby na slobodu.

Krajský súd v Žiline je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 296,44,- EUR (slovom dvestodeväťdesiatšesťeur a štyridsaťštyri eurocentov) na účet jeho advokáta JUDr. Vladimíra Kašubu, Holubyho 51, 036 01 Martin, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

10. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

12. Podľa čl. 16 ods. 2 ústavy nikoho nemožno mučiť ani podrobiť krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

13. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

14. Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

15. Podľa čl. 3 dohovoru nikoho nemožno mučiť alebo podrobovať neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

16. Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane

v súlade s konaním ustanoveným zákonom:... c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

17. Podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu má právo obhajovať sa osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú

III.

18. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré by bránili jej prijatiu na ďalšie konanie.

19. Podstatou sťažnosti sťažovateľa je:

a) namietané porušenie základných práv podľa čl. 16 ods. 2, čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 3, čl. 5 ods. 1, 3 a 4 a čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru postupom a rozhodnutiami všeobecných súdov o vzatí sťažovateľa do väzby (uznesenie okresného súdu sp. zn. 0 Tp 57/2015 z 10. júla 2015 a uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 39/2015 z 20. júla 2015). Sťažovateľ tvrdí, že pri obmedzení osobnej slobody príslušníkmi Policajného zboru bol vystavený podmienkam, ktoré predstavujú porušenie

čl. 16 ods. 2 ústavy, resp. čl. 3 dohovoru, s čím sa krajský súd podľa sťažovateľa náležite nevysporiadal. Zároveň tvrdí, že jeho právo na obhajobu bolo porušené tým, že zápisnica o výsluchu svedkyne - poškodenej z 8. júla 2015 mu bola daná iba na podpis, pričom ju nemohol prečítať;

b) namietané porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru rozhodnutiami všeobecných súdov, ktorými nevyhoveli žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby (uznesenie okresného súdu sp. zn. 23 T 117/2015 z 8. septembra 2015 a uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 Tos 125/2015 z 24. septembra 2015). Sťažovateľ tvrdí, že tieto rozhodnutia všeobecných súdov sú neodôvodnené a nereagujú na zmenenú dôkaznú situáciu.

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 57/2015 z 10. júla 2015 a uznesením okresného súdu sp. zn. 23 T 117/2015 z 8. septembra 2015

20. Vo vzťahu k namietanému uzneseniu okresného súdu sp. zn. 0 Tp 57/2015 z 10. júla 2015 a namietanému uzneseniu okresného súdu sp. zn. 23 T 117/2015 z 8. septembra 2015 ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy, môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky. Preto pokiaľ je o ochrane sťažovateľom označeného základného práva alebo slobody oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jeho sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

Podľa právneho názoru ústavného súdu po zistení nedostatku právomoci v konaní pred ústavným súdom už nie je potrebné skúmať, či sú, alebo nie sú splnené ďalšie procesné podmienky. Tomuto postupu totiž bráni zistený nedostatok neodstrániteľnej procesnej prekážky spočívajúci v nedostatku právomoci ústavného súdu.

21. Sťažovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 0 Tp 57/2015 z 10. júla 2015 sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 3 Tpo 39/2015 z 20. júla 2015.

Sťažovateľ podal sťažnosť taktiež proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 23 T 117/2015 z 8. septembra 2015, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 3 Tos 125/2015 z 24. septembra 2015.

V prípade oboch namietaných uznesení okresného súdu teda sťažovateľ využil možnosť podania riadneho opravného prostriedku proti napadnutým uzneseniam okresného súdu, o ktorých bolo aj rozhodnuté.

22. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v častiach smerujúcich proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 0 Tp 57/2015 z 10. júla 2015 a proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 23 T 117/2015 z 8. septembra 2015 odmietol pre nedostatok právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 39/2015 z 20. júla 2015

23. Uznesením sp. zn. 3 Tpo 39/2015 z 20. júla 2015 krajský súd rozhodoval o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 0 Tp 57/2015 z 10. júla 2015, ktorým okresný súd vzal sťažovateľa do väzby.

24. Pokiaľ ide o časť sťažnosti týkajúcu sa sťažovateľom namietaného porušenia jeho práv postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 39/2015 z 20. júla 2015, ústavný súd zistil dôvod na odmietnutie sťažnosti v tejto časti z dôvodu jej oneskoreného podania. Uvedené ústavný súd odôvodňuje takto:

25. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd. Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53

ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

26. Podľa pravidiel na počítanie lehôt sa lehota určená podľa mesiacov končí uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty, a ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty pripadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň [§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 57 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“)]. Lehota je zachovaná, ak je sťažnosť podaná v posledný deň lehoty osobne v podateľni ústavného súdu alebo na poštovú prepravu (rozhodujúci je dátum na poštovej obálke).

Zmeškanie dvojmesačnej lehoty na podanie sťažnosti v zmysle citovaného § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde neumožňuje zákon o ústavnom súde odpustiť, pričom ide o zákonom ustanovený dôvod na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

27. Sťažovateľom napadnuté uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 39/2015 z 20. júla 2015 nadobudlo v zmysle § 184 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku právoplatnosť dňom rozhodnutia, t. j. 20. júla 2015, keďže Trestný poriadok proti napadnutému uzneseniu krajského súdu nepripúšťa sťažnosť. Vychádzajúc z už uvedeného to znamená, že dvojmesačná lehota uvedená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde uplynula 21. septembra 2015 (§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 57 ods. 2 OSP). Sťažnosť sťažovateľa podaná na poštovú prepravu 29. septembra 2015 je podaná zjavne po uplynutí uvedenej lehoty, v dôsledku čoho ju vo vzťahu k sťažovateľom napadnutému uzneseniu krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 39/2015 z 20. júla 2015 nemožno považovať za podanú včas.

Inak povedané, sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojich práv uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 39/2015 z 20. júla 2015, bola podaná až po uplynutí zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehoty v zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde

od kvalifikovanej právnej skutočnosti, ktorou je nadobudnutie právoplatnosti napadnutého uznesenia krajského súdu.

28. Na základe už uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tos 125/2015 z 24. septembra 2015

29. Uznesením sp. zn. 3 Tos 125/2015 z 24. septembra 2015 krajský súd rozhodoval o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 23 T 117/2015 z 8. septembra 2015, ktorým okresný súd nevyhovel žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, pričom sťažovateľ tomuto rozhodnutiu krajského súdu vytýka, že nie je odôvodnené a nereaguje na zmenenú dôkaznú situáciu.

30. Pokiaľ ide o časť sťažnosti týkajúcu sa sťažovateľom namietaného porušenia jeho práv uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tos 125/2015 z 24. septembra 2015, ústavný súd zistil dôvod na odmietnutie sťažnosti v tejto časti, a to z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. Uvedené ústavný súd odôvodňuje takto:

31. Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného

práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. II. ÚS 399/2010, IV. ÚS 51/2011).

32. Vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru ústavný súd zároveň zdôrazňuje, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05). Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo rozhodnutím (opatrením alebo iným zásahom) došlo k porušeniu základného práva alebo základnej slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne aj IV. ÚS 43/04). Ústavnoprávnou požiadavkou je tiež to, aby všeobecnými súdmi vydané rozhodnutia boli riadne, zrozumiteľne a logicky odôvodnené.

33. Vychádzajúc z týchto základných princípov, ústavný súd posúdil sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu sp. zn. 3 Tos 125/2015 z 24. septembra 2015.

34. Ústavný súd pri posudzovaní dodržania ústavno-procesných princípov orgánmi verejnej moci pri rozhodovaní a rozhodnutí o osobnej slobode fyzickej osoby vychádza z toho, že na rozhodnutia vydané na rôznych inštanciách je potrebné vzhliadnuť ako na jeden celok. Vzhľadom na túto obsahovú spojitosť napadnutého uznesenia krajského súdu sp. zn. 3 Tos 125/2015 z 24. septembra 2015 s uznesením okresného súdu sp. zn. 23 T 117/2015 z 8. septembra 2015 ústavný súd považoval za potrebné uviesť najprv podstatnú časť z rozhodnutia okresného súdu sp. zn. 23 T 117/2015 z 8. septembra 2015:

«Dňa 28.8.2015 podala prokurátorka Okresnej prokuratúry v Martine na tunajšom súde na obvineného [REDAKOVANÉ] obžalobu sp. zn. 1 Pv 306/15 zo dňa 27.8.2015, a to pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zák., prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák., prečin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 Tr. zák. a pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Tr. zák., na skutkovom základe, že

„dňa 6.7.2015 v presne nezistenom čase asi od 17.00 hod. v jednoizbovom byte č. 5 na prízemí bytového domu na Ul. Nálepčkovej č. 2 v Martine, najskôr verbálne útočil na svoju priateľku [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], pričom od nej žiadal, aby sa priznala, s kým strávila víkend, vyhrážal sa jej, že živá nevyjde, že nie je nádej, aby prežila, že jej ukáže čo je to byť krvavá, že si ju odsedí, že ju holú vyhodí cez okno, zo zamknutých dverí vybral kľúče, ktoré neskôr odhodil na posteľ, ale tak, aby ich ona nikdy nemala na dosah, nedovolil jej vziať si mobil, najprv ju fackal a potom ju bil už aj pästami - najmä do hlavy, zdrapil a ťahal ju za vlasy a hoci ho prosila, aby ju nechal a pustil von, neprestal, držal ju za hlavu a pästou ju opakovane udieral do tváre, kde sa schúlila na posteli a kryla si vankúšmi hlavu, potom jej stiahol nohavice aj nohavičky, vulgárne nadával a proti jej vôli s ňou vykonal pohlavný styk, hoci ho prosila, by ju nechal, napokon ho presvedčila, aby šiel spať a na ďalší deň popoludní sa jej podarilo pod zámienkou stretnutia s matkou opustiť byt, čím poškodenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], trvale bytom [REDAKOVANÉ], vzbudil dôvodnú obavu o jej život a zdravie a spôsobil jej fraktúru, bezvedomie ľahkého stupňa, zlomeninu hrotovej časti nosa, hematóm na ľavom oku, hematóm na koreni nosa, hematómy na krku, ľavej ušnici, bočnej hornej ploche ľavého ramena, hornej bočnej ploche pravého ramena a v oblasti bedra vľavo, s predpokladanou dobou liečenia v rozsahu 7 -10 dní.“

...

V predmetnej veci mal súd preukázané, že obv. [REDAKOVANÉ] má doposiaľ v odpise registra trestov 1 záznam o rozhodnutí tunajšieho súdu v trestnej veci sp. zn. 2T/71/2012. Hoci v danom prípade sa na neho hľadá ako keby odsúdený nebol, nakoľko bol účastný amnestie Prezidenta SR zo dňa 2.1.2013, táto zákonná fikcia nebráni tomu, aby súd hodnotil osobu obvineného a jeho sklony k páchaniu trestnej činnosti. Obvinený bol rozsudkom OS Martin sp. zn. 2T/71/2012 zo dňa 4.9.2012 právoplatne uznaný vinným zo spáchania zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/ Tr. zák., za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere tri roky s podmieneným odkladom výkonu trestu na skúšobnú dobu 3 roky a uložením probačného dohľadu nad jeho správaním v skúšobnej dobe, za súčasného uloženia obmedzenia, spočívajúceho v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok a stretávania sa s osobami, ktoré

majú na neho negatívny vplyv, alebo ktoré boli jeho spolupáchateľmi, alebo účastníkmi na trestnom čine.

Na základe spisového materiálu súd konštatuje, že doposiaľ zistené skutočnosti nepochybne nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bola podaná obžaloba bol spáchaný, tento má znaky trestného činu, a je dôvodné podozrenie, že ho spáchal obvinený [REDACTED]. (Dôvodné podozrenie zo spáchania trestných činov - zločinu znásilnenia podľa §199 ods. 1 Tr. zák., prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák., prečinu obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 Tr. zák. a prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Tr. zák. je v tomto štádiu konania preukázané predovšetkým výpoveďami svedkyne poškodenej [REDACTED]. Výpovede poškodenej potom priamo či nepriamo potvrdzujú listinné a vecné dôkazy - najmä lekárske správy o jej vyšetreniach, odborné vyjadrenie znalca z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia súdneho lekárstva [REDACTED], znalecké posudky znalcov z odboru psychiatrie o vyšetrení duševného stavu poškodenej i obvineného, výsledky toxikologických vyšetrení krvi a moču obvineného, fotodokumentácia zranení na tele poškodenej, fotografická dokumentácia SMS správ výhražného a vulgárneho charakteru, ktoré mal obvinený zasielať poškodenej, zápisnica o ohliadke miesta činu a iné. Podľa záverov znaleckého posudku o vyšetrení duševného stavu obvineného č. 07, 02/2015 (znalci z odboru psychiatrie [REDACTED], [REDACTED]) bolo konštatované, že obvinený trpí syndrómom závislosti od viacerých psychoaktívnych látok a v čase spáchania činu išlo u neho o poruchy psychiky a správania potencované účinkom psychoaktívnych látok u abnormne štruktúrovanej osobnosti už so známkami degradácie. Pobyt obvineného na slobode je potenciálne nebezpečný pre spoločnosť v prípade ak bude v užívaní psychoaktívnych látok pokračovať. Znalci tiež doporučili nariadenie ochrannej ústavnej odvykacej liečby. Dôvodné podozrenie zo spáchania stíhaných trestných činov sa teda nerozptýlilo, práve naopak, keďže prokurátorka OP Martin dňa 28.8.2015 podala na obv. [REDACTED] obžalobu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu podanú prostredníctvom obhajcu pri preštudovaní vyšetrovacieho spisu dňa 21.8.2015 posúdil ako nedôvodnú a túto podľa § 79 ods. 3 Tr. por. zamietol. Súd po zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby už osobitným výrokom nerozhodoval o ponechaní

obvineného vo väzbe podľa § 72 ods. 1 písm. e/ Tr. por.. Súd postupoval v súlade s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Tost 10/2012, ktoré bolo zverejnené v Zbierke stanovísk NS a súdov SR č. 1/2013, a z ktorého vyplýva, že ak súd rozhoduje o väzbe po podaní obžaloby v zmysle § 238 ods. 3 Tr. por., teda postupom podľa § 76 ods. 3 alebo 4 Tr. por., je takýmto rozhodnutím aj rozhodnutie o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby. V takom prípade súd už nebude rozhodovať o ponechaní obvineného vo väzbe (§ 72 ods. 1 písm. e/ Tr. por.), alternatívne o jeho prepustení z väzby bez predchádzajúcej žiadosti obvineného (§ 72 ods. 1 písm. b/ Tr. por.).

Senát okresného súdu dospel k záveru, že dôvody väzby u obvineného sa nezmenili a tieto naďalej trvajú. Pokiaľ ide o konkrétne dôvody tzv. preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por., súd v celom rozsahu odkazuje na odôvodnenie uznesenia sp. zn. 0Tp/57/2015 zo dňa 10.7.2015 (v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3Tpo/39/2015 zo dňa 20.7.2015), ktorým sudca pre prípravné konanie rozhodol o vzatí obv. [REDAKOVANÉ] do väzby. Obvinený bol v nedávnej minulosti súdne postihnutý vyššie uvedeným rozsudkom sp. zn. 2T/71/2012 za spáchanie trestného činu (zločinu) v súvislosti s prechovávaním omamných a psychotropných látok - kanabinoïdov a metamfetamínu. Rozsudkom uložený podmienený trest ako i obmedzenia určené v rámci podmienok probačného dohľadu u obvineného zjavne neboli dostatočné k tomu, aby sa vyvaroval zneužívania rôznych návykových látok, nedopúšťal sa ďalšieho protiprávneho konania a viedol riadny život. V prípravnom konaní boli v rámci dokazovania toxikologicko-chemickou analýzou zistené vo vzorkách moču u obvineného rovnaké látky (kanabinoïdy a metamfetamín) a navyše i α -pyrolidínovalerofenón (α -PVP) a vo vzorkách krvi taktiež prítomnosť metamfetamínu a α -PVP. Navyše zo záverov znaleckého dokazovania vyplýva, že u obvineného sa rozvinul syndróm závislosti od viacerých psychoaktívnych látok a ide o osobnosť emočne labilnú, degradovanú, so sklonmi k agresívnemu a disociálnemu správaniu (poruchy psychiky a správania potencované účinkom psychoaktívnych látok). Podľa záveru súdu sú naplnené všetky formálne ako i materiálne podmienky preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.. Obdobne ako pri rozhodovaní sudcu pre prípravné konanie boli zo strany obvineného resp. aj jeho rodinných príslušníkov navrhované možnosti na nahradenie väzby inými zákonnými inštitútmi, tak ako sú uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia. Súd po posúdení všetkých uvedených možností

nahradenia väzby u obvineného dospel k presvedčeniu, že tieto inštitúty by neboli v danom prípade postačujúce. Vzhľadom na charakteristiku osoby obvineného, druh a závažnosť trestnej činnosti, pre ktorú je stíhaný ako i v minulosti mu uložené sankcie a obmedzenia (ktoré nevedli k naplneniu sledovaného účelu) podľa záveru súdu i v danom štádiu trestného konania naďalej hrozí neprimerané riziko pokračovania v páchaní trestnej činnosti v prípade pobytu obvineného na slobode. Nie je dôvodné predpokladať, že ponúkané inštitúty nahrádzajúce väzbu ako zaisťujúci prostriedok v trestnom konaní by boli dostatočnou zárukou toho, že obvinený sa skutočne podrobí odvykacej liečbe na báze dobrovoľnosti, nebude viac zneužívať návykové látky, či dopúšťať sa pod ich vplyvom ďalšieho protiprávneho konania. Súd preto návrhy na nahradenie väzby obvineného či už prijatím písomného sľubu, zárukou dôveryhodnej osoby, dohľadom probačného a mediačného úradníka ako i peňažnou zárukou zamietol ako nedôvodné.»

35. Krajský súd v napadnutom uznesení sp. zn. 3 Tos 125/2015 z 24. septembra 2015 v podstatnom uviedol:

„Krajský súd na podklade podanej sťažnosti preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že sťažnosť bola podaná v zákonnej lehote, oprávneným subjektom a že táto je čiastočne dôvodná, aj keď z iného dôvodu, než v nej uvedeného.

Zo spisu je zrejmé, že na obžalovaného bola podaná obžaloba pre viaceré úmyselné trestné činy, z ktorých jeden je aj zločinom - znásilnenie podľa § 199 ods. 1 Tr. zák. V súčasnom štádiu konania možno aj podľa názoru krajského súdu na základe zadovážených dôkazov považovať postavenie obžalovaného pred súd za dôvodné. Pokiaľ ide o dôvody, pre ktoré bol obžalovaný vzatý do väzby - v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., tieto ani podľa názoru krajského súdu nepominuli a trvajú aj v súčasnom štádiu konania. Ako už konštatoval prvostupňový súd, obžalovaný sa už v minulosti dopustil protispoločenského konania, aj keď jeho odsúdenie je s účinkami zahľadania. Takéto správanie však charakterizuje osobu obžalovaného ako osobu so sklonom k páchaniu protispoločenskej činnosti - v teraz posudzovanej veci ako páchatel'a viacerých trestných činov, pre ktoré je trestne stíhaný. Nesporný je aj fakt vyplývajúci zo spisu, že obžalovaný je osobou závislou na drogách. Okrem iného je stíhaný aj za vyhrážanie sa poškodenej

zabitím. Tieto skutočnosti aj v súčasnom štádiu konania dostatočne odôvodňujú obavu, že obžalovaný by v prípade prepustenia na slobodu pokračoval v páchaní trestnej činnosti obdobného charakteru - násilnej, prípadne existuje obava, že svoje vyhrážky voči poškodenej by uskutočnil, najmä keď ide o osobu drogovu závislú. Výrok okresného súdu o zamietnutí žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby preto považuje krajský súd za zákonný.

Za zákonné považuje krajský súd aj výroky, ktorými boli podľa § 80 ods. 1 písm. a), b), c) Tr. por. zamietnuté žiadosti obžalovaného o nahradenie väzby vyššie uvedenými inštitútmi. Ani podľa názoru krajského súdu vzhľadom na charakter a množstvo trestných činov, pre ktoré je obžalovaný stíhaný, ako aj vzhľadom na jeho osobu - ako drogovu závislú, nemožno považovať inštitúty navrhnuté obžalovaným na nahradenie jeho väzby za dostatočné. Krajský súd je toho názoru, že takáto náhrada väzby by sa v danom prípade javila ako nedostatočná. V posudzovanom prípade podľa názoru krajského súdu nie je možné konštatovať ani celkom zjavnú neprimeranosť väzby v porovnaní s jej nahradením vyššie uvedenými inštitútmi.

V súvislosti s väzobnými dôvodmi obžalovaného sa krajský súd nestotožňuje so sťažnostnými námietkami obžalovaného ohľadom pravdivosti, resp. nepravdivosti výpovede poškodenej. Poškodená bola opakovane vypočutá a podľa názoru krajského súdu zo spisu nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali opodstatnenú pochybnosť o jej vierohodnosti. Ani skutočnosť, že rodičia obžalovaného ponúkli peňažnú záruku vo výške 20.000,-Eur neznamena, že účel väzby obžalovaného možno v jeho prípade dostatočne nahradiť peňažnou zárukou. Na zákonnosť rozhodnutia prvostupňového súdu nemá vplyv ani skutočnosť, že obžalovaný prejavil ochotu podstúpiť ústavné liečenie.

V súvislosti s námietkami obžalovaného, že rozhodnutie súdu je také, ako by za daného stavu neexistovali pre neho možnosti nahradenia väzby, krajský súd poznamenáva, že inštitúty na nahradenie väzby sú len možnosťou nahradenia väzby, ale nie právom obžalovaného.

Okresný súd rozhodol správne pokiaľ väzbu obžalovaného nenahradil ani peňažnou zárukou, ktorú ponúkli rodičia obžalovaného. Ani krajský súd nepovažuje takúto možnosť náhrady väzby v prípade obžalovaného za dostatočne účelnú z dôvodov, na ktoré poukázal pri iných inštitútoch navrhnutých obžalovaným. Prvostupňový súd však nepostupoval

procesné správne, keď rozhodoval o ponuke peňažnej záruky podľa § 81 ods. 1 Tr. por., nakoľko postup podľa tohto ustanovenia prichádza do úvahy ak už je peňažná záruka zložená. Keďže v predmetnej veci ešte nešlo o zloženie peňažnú záruku, ale len o jej ponuku, procesné správny postup je podľa § 81 ods. 2 písm. b) Tr. por. Toto procesné pochybenie okresného súdu na základe podanej sťažnosti napravil krajský súd sám, tak ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.“

36. Z čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy možno vyvodit' základné právo na osobnú slobodu, ako aj zásadu, že pozbaviť niekoho osobnej slobody možno iba z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Ďalšie odseky čl. 17 ústavy uvádzajú konkrétne spôsoby pozbavenia, resp. obmedzenia osobnej slobody, ktoré za splnenia ustanovených podmienok sú prípustné. Jedným z týchto spôsobov je aj vzatie do väzby, resp. držanie vo väzbe v zmysle čl. 17 ods. 5 ústavy. Preto možno uviesť, že v prípade pozbavenia osobnej slobody vzatím do väzby, resp. držaním vo väzbe je okrem čl. 17 ods. 5 ústavy vždy dotknutý aj čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy (I. ÚS 220/04).

37. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy opakovane uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať *ratio decidendi* (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich pre a proti väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na

základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (obdobne III. ÚS 271/07).

38. Ústavný súd však zároveň pripomína, že jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je konať ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02).

39. Základné právo podľa čl. 17 ods. 2 ústavy vo svojom znení odkazuje na zákon, a preto pri posudzovaní otázky jeho rešpektovania alebo porušenia musí brať ústavný súd do úvahy zákonnú úpravu a jej aplikáciu príslušným orgánom, pričom v prípade zistenia závažného porušenia zákonnosti ide aj o porušenie ústavnosti (III. ÚS 48/00). Rovnako aj z čl. 17 ods. 5 ústavy vyplýva, že do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom. Príslušná zákonná úprava obsiahnutá predovšetkým v Trestnom poriadku je tak integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 55/98). Aj čl. 5 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby k pozbaveniu osobnej slobody došlo „*v súlade s konaním ustanoveným zákonom*“, a každé dohovorom prípustné pozbavenie osobnej slobody [čl. 5 ods. 1 písm. a) až f)] musí byť „*zákonné*“. Dohovor tu teda priamo odkazuje na vnútroštátne právo, a preto rešpektovanie tohto práva je integrálnou súčasťou záväzkov zmluvných štátov (Lukanov v. Bulharsko z 20. 3. 1997, bod 43). Každé pozbavenie osobnej slobody zároveň musí byť v súlade s účelom čl. 5 dohovoru, ktorým je ochrana jednotlivca pred svojvôľou (Morsink v. Holandsko z 11. 5. 2004).

40. Podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ako doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený, a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,

b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo

c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

41. Podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku konať a rozhodovať možno len o väzbe osoby, proti ktorej bolo vznesené obvinenie. Odôvodnenie rozhodnutia o väzbe obsahuje aj uvedenie skutkových okolností, o ktoré sa výrok rozhodnutia o väzbe opiera. O väzbe koná a rozhoduje súd a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie, ktorý nie je pri vymedzení dôvodov väzby návrhom prokurátora viazaný. O sťažnosti proti rozhodnutiu súdu alebo sudcu pre prípravné konanie o väzbe koná a rozhoduje nadriadený súd. Pred rozhodnutím o väzbe musí byť obvinený vypočutý; o čase a mieste výsluchu sa vhodným spôsobom upovedomí prokurátor, obvinený a jeho obhajca, ak je dosiahnuteľný. Predseda senátu alebo sudca pre prípravné konanie vypočuje obvineného, a potom umožní prísediacim alebo sudcom, prokurátorovi a obhajcovi položiť obvinenému otázky týkajúce sa rozhodnutia o väzbe; bez výsluchu obvineného možno rozhodnúť o väzbe len vtedy, ak obvinený výslovne požiadal, aby sa konalo v jeho neprítomnosti alebo ak zdravotný stav obvineného neumožňuje jeho výsluch. Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia...

42. Povinnosť súdov vyplývajúca zo základného práva zaručeného v čl. 17 ods. 2 ústavy postupovať v prípade trestného stíhania obvinenej osoby a pozbavenia jej osobnej slobody väzbou „*spôsobom, ktorý ustanoví zákon*“, vyžaduje, aby procesný postup súdu konajúceho vo veci rešpektoval nielen ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov s právnou silou zákona (v danom prípade predovšetkým Trestného poriadku), ale taktiež aj ustanovenia príslušných medzinárodných zmlúv, ktoré sú súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky a v zmysle čl. 7 ods. 5 a čl. 154c ods. 1 ústavy majú pred zákonom prednosť, ak poskytujú väčší štandard ochrany základných práv a slobôd.

43. Väzba musí byť chápaná ako výnimočný prostriedok zaistenia obvineného pre účely trestného konania v prípade zistenia skutočností ustanovených zákonom, ktoré odôvodňujú nevyhnutnosť jeho použitia v záujme včasného a náležitého objasnenia trestných činov a spravodlivého postihu ich páchatel'ov. Inými slovami, z citovaných článkov ústavy a dohovoru vyplýva, že je výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu neviny výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe (Tóth c. Rakúsko, 1991).

44. Ústavný súd po ústavnom prieskume napadnutého rozhodnutia krajského súdu (a príslušnej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia okresného súdu, na ktorého dôvody poukazuje a stotožňuje sa s nimi aj krajský súd, pozn.) konštatuje, že z ich odôvodnenia vo vzťahu k zákonom predpokladanému dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pre ktorý aj bol sťažovateľ obmedzený na osobnej slobode, nevyplýva nič, čo by signalizovalo arbitrárny alebo zjavne neopodstatnený výklad relevantnej zákonnej úpravy vo veci konajúcimi súdmi s dôsledkom porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy.

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Trestného poriadku podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov podporených vykonaným dokazovaním, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné.

Zo záverov, ku ktorým dospel krajský súd pri posudzovaní podmienok väzby sťažovateľa v jeho trestnej veci, pritom nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení Trestného poriadku, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Okresný súd vymedzil dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku jeho zákonným pomenovaním a na podporu svojich záverov poukázal o. i. na to, že v prípade sťažovateľa zlyhala preventívna a výchovná funkcia trestu odňatia slobody, ktorý mu bol v predchádzajúcom období uložený. Okresný súd navyše poukázal aj na zo spisu vyplývajúcu nespornú skutočnosť, že sťažovateľ je osobou závislou na drogách, ktorá je o. i. iného stíhaná aj za vyhrážanie sa poškodenej zabitím, čo taktiež odôvodňuje obavu, že

sťažovateľ by v prípade prepustenia na slobodu pokračoval v páchaní násilnej trestnej činnosti, resp. odôvodňuje obavu, že uskutoční svoje vyhrážky voči poškodenej. Krajský súd vo svetle záverov vyplývajúcich aj z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia okresného súdu adresne a dostatočne určito predostiera svoje skutkové závery odôvodňujúce preventívnu väzbu, jeho argumenty vyznievajú presvedčivo a podľa názoru ústavného súdu sú primeraným zdôvodnením potreby väzobného stíhania obvineného, tak ako to vyplýva aj z komentovaného znenia dohovoru k čl. 5 ods. 1 písm. c), podľa ktorého argumentum a simili „... zbavení svobody stěžovatele nemůže být vnímáno jako svévolné, jestliže vnitrostátní soud uvedl určité důvody pro pokračování vazby, ledaže by uváděné důvody byly mimořádně lakonické a bez jakéhokoli odkazu na ustanovení zákona, které by zbavení stěžovatele svobody dovoľovalo [viz *Khudoyorov proti Rusku*, rozsudek, 8. 11. 2005, č. 6847/02, § 131 a 157, srov. Těž *Miminoshvili proti Rusku*, rozsudek, 28. 6. 2011, č. 20197/03, § 69].“ (Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2012.). Samotná judikatura Európskeho súdu pre ľudské práva v zásade identifikovala štyri potenciálne dôvody väzby sťažovateľa ako prostriedku jeho obmedzenia osobnej slobody v trestnom konaní (*Khodorkovskiy c. Rusko* z 31. 5. 2011), medzi ktoré zaradila aj riziko páchania ďalších trestných činov (*Matznetter c. Rakúsko* z 10. 11. 1969), ktorý bol uplatnený aj v prípade sťažovateľa, pričom krajský súd svojím napadnutým rozhodnutím v sťažnostnom konaní podporil napadnuté rozhodnutie okresného súdu o väzbe sťažovateľa z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

45. Úvahy sťažovateľa o porušení jeho základných práv v dôsledku údajnej neodôvodnenosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu v súvislosti s hodnotením dôkaznej situácie krajským súdom vníma ústavný súd ako tendenčné.

Ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že vo vzťahu k odôvodnenosti podozrenia pri vznesení obvinenia vo svojej judikatúre opakovane uviedol, že pri rozhodovaní o väzbe postačuje dostatočne preukázať podozrenie, že obvinený spáchal skutok, ktorým naplnil znaky skutkovej podstaty príslušného trestného činu. Dôvodné podozrenie teda predpokladá existenciu faktov alebo informácií, ktoré by objektívnemu pozorovateľovi umožnili úsudok o tom, že konkrétna osoba mohla spáchať trestný čin, pričom jeho dôvodnosť závisí vždy od

všetkých okolností každého konkrétneho prípadu (Fox, Cambell a Hartley c. Veľká Británia z 30. 8. 1990). V tejto súvislosti je, naopak, potrebné zdôrazniť, že až po vznesení obvinenia sa v rozhodujúcej miere otvára priestor na dokazovanie v prípravnom konaní, v dôsledku čoho sa dôvodnosť vzneseného obvinenia postupne „odkrýva“ (t. j. buď potvrdzuje, alebo vyvracia) práve dokazovaním, tak ako to vyplýva aj z komentovaného znenia dohovoru: „*Skutečnosti, které vyvolaly podezření, nemusejí být téhož stupně jako ty, které jsou nutné k odůvodnění odsouzení nebo byť jen ke vznesení obvinění [viz Murray proti Spojenému království, rozsudek velkého senátu, 28. 10. 1994, č. 14310/88, § 55, srov. též Khodorkovskiy proti Rusku, rozsudek, 31. 5. 2011, č. 5829/04, § 189] /... skutečnosti, na nichž se podezření zakládá, však nemohou být stejné úrovně jako skutečnosti potřebné k odůvodnění odsouzení, nebo i k podání obžaloby, což je předmětem až další fáze trestního řízení [Krejčíř proti České republice, rozsudek, 26. 3. 2009, č. 39298/04 a č. 8723/05, § 75,]“ (Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2012.). Samotné dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku rátajú s existenciou takéhoto dokazovania počas prípravného konania (m. m. IV. ÚS 383/04, IV. ÚS 217/2013).*

Ako pritom vyplýva zo sťažnosti sťažovateľa a z jej príloh, v predmetnej veci sa v priebehu prípravného konania pôvodné dôvodné podozrenie zo spáchania stíhaných trestných činov sťažovateľom nerozptýlilo, ale práve naopak, posilnilo, keďže prokurátorka Okresnej prokuratúry Martin 28. augusta 2015 podala na sťažovateľa obžalobu. Pokiaľ pritom ide o námietky sťažovateľa týkajúce sa pravdivosti, resp. nepravdivosti výpovede poškodenej, krajský súd správne poukázal na to, že poškodená bola opakovane vypočutá, pričom konštatoval, že zo spisu nevyplývali také skutočnosti, ktoré by v čase rozhodovania krajského súdu odôvodňovali opodstatnenú pochybnosť o jej vierohodnosti.

46. Nadväzujúc na už uvedené, ústavný súd poukazuje na to, že pri skúmaní postupov všeobecných súdov rozhodujúcich o zákonnosti väzby nie je jeho úlohou, aby posudzoval smer vedenia vyšetrovania alebo aby sa zaoberal vhodnosťou a opodstatnenosťou získavaných dôkazov, ktoré podľa názoru orgánov činných v trestnom konaní a následne aj všeobecných súdov sú významným prostriedkom na odôvodnenie ďalšieho trvania väzby sťažovateľa. Úloha ústavného súdu spočíva v zistení, či skutkové

a právne závery všeobecných súdov obstoja z hľadiska dodržania záruk podľa čl. 17 ústavy a čl. 5 dohovoru. Pritom je podstatné, aby tieto závery boli dostatočne odôvodnené, teda aby boli preukázané zistenými skutkovými okolnosťami, aby ich dôvodnosť vychádzala z relevantnej právnej normy a aby ako celok pôsobili presvedčivo. Len vtedy, ak ústavný súd zistí splnenie tvrdených predpokladov v rozhodnutiach všeobecných súdov, vylúči svojvôľu a nezákonnosť ich postupov (IV. ÚS 301/2011).

47. Ústavný súd zároveň poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, z ktorej vyplýva, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07, I. ÚS 314/09, IV. ÚS 166/2010). Ústavný súd zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú napr. všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (III. ÚS 79/02), prípadne iné orgány verejnej moci na to určené. Ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú teda vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, v ktorých protiústavnosť nemožno napraviť iným spôsobom, teda predovšetkým procesnými prostriedkami vyplývajúcimi z príslušných procesných noriem, akou Trestný poriadok nepochybne je. Navyše je nutné skonštatovať, že aj samotné vyšetrowanie v predmetnej trestnej veci nie je skončené a postavenie sťažovateľa ako strany trestného konania mu už v rámci prípravného konania dáva postavenie a tomu korešpondujúcu plnú potenciú aktívne zasahovať do objasňovania skutkovo relevantných okolností a skutočností mu za vinu kladených. Otázka dôvodnosti vznesenia obvinenia je predmetom celého trestného konania a ústavnému súdu v tejto súvislosti náleží zaoberať sa otázkou ochrany základných práv a slobôd zásadne až po jeho skončení, teda po vyčerpaní všetkých

procesných prostriedkov, ktoré obvinenému/obžalovanému Trestný poriadok poskytuje (III. ÚS 75/05, III. ÚS 109/05, II. ÚS 294/06).

48. Vychádzajúc z už uvedeného, ústavný súd v závere konštatuje, že krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia sp. zn. 3 Tos 125/2015 z 24. septembra 2015, ktorým sa v druhom stupni rozhodovalo o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, v spojení s uznesením okresného súdu sp. zn. 23 T 117/2015 z 8. septembra 2015 jasne a presvedčivo odôvodnil danosť väzobného dôvodu tzv. preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v danom štádiu súdneho konania. Krajský súd v spojení s uznesením okresného súdu vyjadril svoj právny názor k jednotlivým námietkam sťažovateľa, pričom ústavný súd nezistil taký výklad a aplikáciu dotknutých ustanovení označených právnych predpisov, pre ktorý by bolo možné napadnuté uznesenie považovať za arbitrárne.

Samotný nesúhlas sťažovateľa s právnym názorom krajského súdu vysloveným v jeho právnej veci nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojim vlastným. Prípadný zásah ústavného súdu spočívajúci v nahradení právneho názoru krajského súdu je možné realizovať len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, v zmysle ustálenej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný.

Po preskúmaní obsahu napadnutého uznesenia krajského súdu (v spojení s uznesením okresného súdu) v kontexte argumentov sťažovateľa ústavný súd zastáva názor, že vzhľadom na štádium trestného konania, jeho povahu a dôvody, na ktorých krajský súd založil opodstatnenosť dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a všetkých okolností danej trestnej veci možno jeho rozhodnutie považovať za legitímne. Krajský súd na námietky sťažovateľa v sťažnosti proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby odpovedal dostatočne, a preto aj ústavný súd toto uznesenie považuje za vyhovujúce požiadavkám zákonnosti väzby a ako také aj za ústavne akceptovateľné.

Prijaté právne závery krajského súdu so zreteľom na skutkový stav nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska

neospravedliteľné a neudržateľné. Vzhľadom na uvedené preto nebolo možné dospieť k záveru o porušení základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, resp. práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru.

49. Ústavný súd na základe uvedených skutočností a dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu krajského súdu, ako aj s prihliadnutím na svoju judikatúru, podľa ktorej možno za zjavne neopodstatnenú sťažnosť považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. IV. ÚS 66/02, III. ÚS 263/03, III. ÚS 77/05, III. ÚS 198/07), sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

50. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

51. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd nemohol zaoberať ďalšími návrhmi sťažovateľa na ochranu ústavnosti, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. júna 2016